PAMFLET
88

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 88

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 88

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 88

Een waerachtige nyeu tydinghe/ van tghene dat anno dupsent vijfhondert ende drienueertich den vieren twintichsten dach in Maerte ter eender vren na noene in Gheldelant gheschiet is/ ghecopieert wt eenen brieue int hof van Brabant ghesonden/ luydende aldus.

1543

(..) (..) (..)

dese stadt ende wegmuch ofte sluse for ouste boedael

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

Ghedruckt tot Delft in Hollant.

88

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 88

Op dē Paescharont ghinc die Graue vā Hooch
straten om een spiencrepse te doē op de Cleefsche/
die welcke daer was cortwijlich om stē/ daer na
vertracmē om te gaē etē/ eñ ter middeler tijt de-
ser maeltijt so waren ghesondē twee benden/die dachwake
te houdē/die welcke vandē viandē ter seluer tijt besprongē
wordē/eñ daer na weder om vā onsen volcke/eñ sonderlin-
ge vandē graue vā Hoggendorp verheert eñ ůwonnen/ op
die repse bleef die heere vā Lintre connetdrager vā mij hee-
re vā Molenbais. Eñ om dat die lichte paerdē oft voorloo
pers sagē die viandē vā Remunde na Zittart comē in goe-
der ordinancië/so sant die graue vā Hoggendorp sommighe
om dē alarme te velde te slane/elc wapende hē eñ schicte hē
gereet ondē dē hoop daer toe geordineert/ dye artilrije wor-
de aēgheuoert/ eñ alle die wagenē der gelijckē na geschict.
Binnē desen middelen tijde welcke was ontrent een vre na
middach so ůtoondē hē die trompetters vandē vpandē te
paerde op dē berch/ Eñ terstōt begōdē si te schietē met vier
oft vijf groote hoofstuckē na onsen hoop/die welcke si daer
met hē brocht haddē/tegē die welcke ooc.ij. vā onsen hoofd-
stuckē gheselt wordē/mettē welckē wi die viandē ůtrecken
dedē tot hoerer grooter scadē hoers volcx. Sij haddē noch-
tans tweederhande voordeel om vā dier sidē ter bataelliē te
comene/te wetē den berch of eñ die sonne achter hoer. Eer
ic nv vooꝛdꝛ scrijue eñ om v claerd ůtant vā deser bataelliē
te geuene/so dunct mi dit nauolgēde noodlic te sine daer bp
te scrijuē/ als die gelegentheit der plaetsen daer desen strijt
gesciet is eñ dat sond bedroch in also goed manierē eñ cloet
hept als daer noch eenige bataelge mach gesciet zijn in. C.
iarē alsmē sept. Dat dorp daer dē leger was als ic votē ghe
sept heb dat lept recht noort oost/voor dat selue dorp supdt-
west waert lept een wijt plat effen lant oft veit. Eñ op dye
noort side des seluē al plat eñ effen lant/eñ aē die ander side
supdtwaert eenē langhē eñ hoochachtigē berch/door welc-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 88

ken berch zuydtwaert lept den wech na ſMaeſtricht op die
wterſte ſide des velts lept dat lãt vã Gulic/hebbẽde voor ſi
nẽ ingãc.ij.bruggẽ/ de welcke de graue vã hoochſtratẽ had
latẽ ofwerpẽ. Alẽ deynde vãdẽ voorſ berge eñ deſen ſcoonẽ
velde weſtwaert lept de ſtadt Zittart/ voor die welcke eñ al
dat effen lãt wel bedect of beſet met boomẽ ſo was getomẽ
dat Cleefſche hept tot optẽ voorſ berch/dẽ welckẽ ſi couts v.
lietẽ eñ keerẽde na de ſtadt Zittart daeldẽ tot aẽdẽ voet des
voorſepdẽ berchs eñ velts keerẽde hoer noortwaerts. Als
ſi nv bi na aẽt eynde des voorſ velts aent nederſte quartier
noortwaerts warẽ/ſo keerdẽ ſi hẽ weder õ na tzuydtooſten
met haer gr̃ artillerijẽ die welcke ſi op dẽ berch gehadt had.
dẽ. ſMiddeler tijt ſo dedẽ die hertoge vã Aerſcot eñ de gra-
ue vã hoochſtratẽ grote naerſtich; õ hoer volc te ſcicken eñ
in goed̃ ordene te ſtellẽ/eñ onſe artilrije dede oock wel hoer
deuoer met.ij.oft.iij. goed̃ ſauetẽ. Eñ onſe voetknechtẽ die
keerdẽ hẽ ooc ſo dat ſi dẽ berch eñ zõne vã achter/eñ dẽ wint
vã ter ſidẽ haddẽ de welcke doẽ ter tijt noortweſt was/daer
ſcictẽ hẽ die hoge eñ nedlantſche duyſcẽ te gad̃ dwelc ſeer lu-
ſtich õ ſiẽ was wãneer hoer feptẽ harẽ ſchũ gheuolcht had/
ſomẽ hẽ vaſtelijc betrout had/wãt geẽ mẽſch leuẽde en had
vã deſer victorie deruẽ twijfelẽ/ wãt elck ſcheẽ de victorie in
hãdẽ te hebbẽ. Die hooch duyſcẽ ſtõdẽ op de hoochſte ſide
weſtwaert eñ die nederlandſe bidẽ ſeluẽ hebbẽde thooft als
voorſ is geheert tẽ noordẽ/ eñ die artilrije ſtõt noch neder-
waerts vaſt bi de repſighe ruyters of roſuolc mettẽ aẽſicht
tegẽ noortweſtẽ gekeert derwaerts dat hoer viandẽ qua-
mẽ/ eñ onſe wagenburth ooſtwaert verre genoech achter
dat roſuolc. Eñ was alle õs heyracht in eenẽ hoop eñ der
viandẽ heyracht was m.ij.hoopẽ/eñ eẽ derden deel dwelc
optẽ berch gebleuẽ was n; twifelẽde õs volc en ſonde de ne
derlage hebbẽ eñ aldaer de vlucht nemẽ/õ hoer dã aldaer dẽ
wech te benemẽ eñ te bedippẽ gelijc dẽ haſe int garẽ. Hier
maetmẽ bekennẽ dat die viandẽ met ſo groter ſtoutichept

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 88

tot onsen volcke quamē/datmē hen deshalue ghē eere on-
keerē en can. Eñ euē gelijc so steldē hoer ooc ons ouerste he
ren capitepnen edele hooftmās. xc. met sulcker stoutichept/
cloechept/eñ vrijen moet/ in rechter crijchs ordene. Eñ de-
den dē eerstē coers voor al. Die hertoge vā Aerschot/eñ die
prince vā Chimai/ die grauē van Lalaing/vā Hoochstratē/
vā Hoggendorf/van Faulkēberge/die heerē van Barban-
son/Liques/Fontoing/Petershem/Haelwijn/Philomen/
Geersel/ijsche/Carnā/Sombref/ die Gaellin van Auesnes/
die vā Oostfaze/die was gaē halē die Lumborgiers. Int ge-
nakē oft vergaderē dwelc geschiede voet voor voet tot der
distancē des worps van eenē steene so en was geene scher-
mutsinge tot geēder sidē. Dye viandē haddē hoer indē eer-
stē aenloop met hoerē lancen eñ keerende hoer na tbosch/
schotē die hagebutiers in ons volc/ eñ aē dē vloghel hoers
volcx/warē eenē deel haghebutiers te voete/den rencontre
oft eerste ghemoetinge was seer rou want daer warē veel
paerdē te neder geworpē/eñ selue die hertoge vā Aerschot/
eñ die graue vā Lalaīn/die welcke terstont opgheuen wa-
rē/dē strijt duerde wel een vierēdeel vā eenē vrē seer gelijc-
helijc/totter tijt dat die Cleefsce eerst die vlucht namē altijt
verhtēde/ eñ wordē gedrenē bi Zittart tot inde maraschē/
die welcke daer leggē noortoostwaert een groot vierēdeel
eender mijlē van daer dē eerstē rencontre ghebuerde/hoer
paerdē sonckē daer int marasch bi na tottē singelē toe/ si v-
lietē hoer paerdē eñ beholpē hoer te voete/ die andere ont-
liepē om dye tijdinge hoerer destructiē tot Hemūde te dra-
gene. In deser bataillē na der gefangenē seggē so zijn wa-
rachtich wel meer dan. L. treffelike personagiē vandē viā-
den doot bleuē/eñ wel bide.ij. C. edelmannē/eñ ontrent. vij.
C. repseghenupters eñ selue die haghebutiers te voete/die
welcke den vlogel des roslioix maectē daer eenisser niet een
ontcomē. Eñ daer zijn wel meer dan. xiiij. c. paerdē vernielt
eñ vdoruen/want ons volc en dede so grote schade niet omū

wolc als si onō dpe paerdē dedē. Men mach dit wel vrp eñ opēbaer seggē dat ōse ouerste herē capitepnē generael edel mannē/met allet rosuolc(hoe wel dat sulcke met sommighē ongeluckigē knechtē beladē)eñ met arrchiers hebbē hē so vromelijc gehoudē als eenich volc ter werelt soude moghē doē. Eñ ic geloue wel dat die Cleefsche hē van nv voortane sullē wachtē met onsen sluweelē ionckerē te geckē eñ ooch mettē Walē die si mer voor pagien en hielen/ Dp haddē hē vmetē alle die Walē te hangē die si crijgē condē/ het welcke die Walē tot hoerer grooter scadē wel gedachtich geweest zijn/ wāt al wat si vondē dat hebbē si doorstekē/ also wel die haer eygē volc geuangē haddē als ander. Desen strijt dus gesciet eñ geeynt zijnde/ so riepē die herē victorie aē allē sidē eñ bliesen dat vtreck/ om te gane eñ weder te keerē ter plaetsen daer dē eerstē rencontre geboerde bi haer artilrije eñ geschut/ die welcke si doē alleē vonden/ also dat daer door haer vroecht in droefhept verkeert wert/ door diē dat die Machelsche schoō ionckrouwen(dat zijn die bossen) daer sonō dienaers stonden/ dies niet te min so bleef ons volck noch een groote half vre op die selue plaetse daer bi staēde om haerē ridderlijker gerechtichept genoech te doene als met eeren dat velt gewonnē eñ gehoudē te hebbē/ hoe wel datmē segē moet dat rijt vloeē hebbē daer hoer nochtās geē viandē gesocht noch wtghedreuē en hebben. Si haddē wel alle de artilrije wech ghevoert haddē die paerden daer gheweest/ mer door die nakinge des auontstonts eñ vluchts haerder lantsknechtē/ so wast onsen rosuolcke noot te vertreckē tot Maestricht den naesten wech/ eñ zijn ter plaetsen daer si nv ons gendarmē ghelept hebben vrp eñ manck/ eñ beter gemoet dan si oept waren. Eñ aengaende onsen voetuolcke/ daer en soudemen so vele slackichept nyet of connē ghesegghen daer en souts noch genoech ouerschieten te seggbene/ want si en hebben gheen oorsaecke ter werelt gehadt van hoerer plaetsen te wijckene/ want si warē also vele oft mee-

re In ghetale dan die vlandē/eñ hadden oock wel een goede
half vre in goeder vaster ordenē ghestaē/eñ lagher voor ha-
ren ooghē dē Cleefschen hoop vhē eñ wyckē/eñ den eerstē
eñ meestē aenloop der paerdē aen beydē sidē was oock ge-
schiet eer si hāt aē hāt quamē/eñ nochtās niet te mīn en hiel
den si noeyt voet dē tijt vā eenē leuē psalm te lesen sonder te
deysen of wijckē. Eñ die achterste heerdē te rugghe/ der ge
lijckē oock die hagebutiers vandē nederlands dye indē vlo-
ghel warē en dedē oock hoer deuoer niet wel. Vandē hooch-
duytschē en soude ic metter waerheit niet veel connē geseggē
daer ō datse op dans side vandē nedlands warē so en conde
ic die niet wel gesiē/mer na ghemeyn gerucht so souden die
selue eerst te rugge gewekē hebbē/eñ dat houde ic best/ wāt
die vlandē bekēnē dat selue also te sine/ wāt mē seyt dat om
dese smadicheyts wille alle die geuāgē hoochduytschē sullen
gedoot wordē/te dier vrē heeftmē wel gesiē dāt de menich-
te der hoofdē geē victorie en maect. Eñ daer is eē point on-
der die hoochduytschē dwelc niemāt en behaecht/dat is dat-
se niet gewapēt en zȳ/eñ dat hoer edel mānē al meest haeg
bossen te paerde voerē eñ willē gemeynlijc in allē scermut-
sen zȳ in welcke mē dye goede couragie niet en soude tōnen
wedlegghē/mer si soudē beter dienē in deerste rēgē bi haer
volc te voete. Daer zȳ meer hoochduytschē dā nedlands ge-
nangē eñ doot. Eñ mē meynt datter vā twoctuyc aē beyde
sidē int velt bleuē zȳ ontrēt. xij. of. xiij. C. menschē. De here
vā ffrens/Colonel vādē nedlanders duytschē is seer gequetst
eñ geuāgē/ eñ zȳ stadthoud Christoffel vā Oest is oock ghe-
uangē/die Colonel vādē hoochduytschē is ontlopē/daer zȳn
vij. of. viij. hooftmās vādē. ij. natiē bleuē/ vādē edelē mannē
vā onser sidē te paerde en zȳ mer doot bleuē/die ionge heer
vā Cloetinghē/die heere vā Rongy/Iouingny/Coertenille
die ionge/eñ Jaspar vā Hoesdain cornetdrager vādē Bail
liu vā Aucnes/ met noch ō nige artchiers/ eñ al ontrēt. xl.
personē/het welc mē hedē of morgē gewaer wordē sal/daer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 88

en zÿ als geē vãdē onsen vãhoer geuãgē/ mer ōs volc heb.
bēder in deser stadt brocht meer dan mē ghemeynt had/ eñ
onō dandō so is geuãgē brocht die graue vã Ritberge/ eñ dat
hooft vãdē swartē harnasse. Daer zÿ zōmige vã ōsen rup.
ters gewont/ mer niemãt so seere als de heere vã ÿsche/ eñ
die bastaert vã Bigardē/ eñ bi horē seggē die iōge Lauryn.
Myn here vã Hoochstratē heeft vier wondē int hooft mer
het sal sonō sorge zÿ hope ic/ ghi weet wel die macht vã ōser
sidē/ eñ daer tegē haddē de viandē. xij. vaenkēs hoochdupt
scer knechtē eñ also vele nedlantsche duptstē wel in ordene/
eñ beter gemoet eñ ghewapēt dã die onse als si dat wel be.
wesen hebbē. Eñ na tseggē der geuangē so haddē si. iij. M.
paerdē/ mer dē derdē hoop daer ic v hier vore of geseit heb/
die de wake optē berch gehoudē hadden en quamen nopt
voort/ mer siēde danō. ij. cleefste hoopē wÿckē eñ vliē wekē
oc eē spacie vã haerō plaetsen. Eñ ōs roliolck die int ver.
trecke dē Cleefstē hoop vã hoer útrockē saghē maecten die
maniere om op haer te willē slane mer si vertrocken. Siet
daer hoe dat onse herē eñ edel mās in alō gerechtichz haer
der eerē genoech gedaē hebbē/ hoe wel dat doot die snoode
slachept der voetknechtē dat velt sonō sculd hebbē moeten
vlatē eñ útreckē met oneerē. Eñ derf dat wel daer bi seggē
dat vã. xxviij. c. paerdē en warē niet meer na mÿ goetdunc.
ken dan ontrent. xviij. c. paerdē in desen strÿt/ wãt daer wa.
render veel om voeō gereden/ eñ sommiger paerdē waren
crank oft hen gebrac pet/ eñ dē cappelanē/ paigiē eñ andere
clepnmoedige die haer by eē voechdē eñ noch meer/ so wa.
ren daer wel iij. C. artchiers vandē laetstē de welcke útroc.
kē wt der bataelliē doē dē meestē aenstoot was. Nochtans
dē meestē deel vã hoer warē weder ō ghelept in dpe vlucht
vandē Cleefschē/ vãdē welckē ic wel getuygē soude eñ van
noch meer anderē dinghen/ mer dit pampier is te clepn om
al te dragē/ ic sal v corts mondelinge comē útellē. Na dit ge.
scrift so heeft mÿn heere vã Hoochstratē tÿdinge ghecregē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.

doot eenen gheuangenen die ontloopē was eñ een vā sinē boden den welckē hi ghisterē na Heynsberch gesondē had eñ vandē viandē gheuangē was/dat die Cleefsche doot hare epghene eñ opentlijcke bekennisse verloren souden hebben.xv.C.paerdē/eñ meest alle haer edelen die daer warē. Eñ sach die voorschreuen bode ghisteren in brengē.lxx.waghenen met dooden lichamē/sonder noch andere.x. oft.xij. waghens die hem te ghemoete quamen ter wijlen dat hy ghinck al eenen wech na Hunnich vā Gulic. Ick late noch die onghetelt die anderswaerts gheuoert zijn als dat wel te bedencken is.

¶Een ander speciael rappoort van eenē anderen sekeren bode/ghenoech metten voorsepden accorderende/ van sommighē gheuangenen eñ doot ghebleuenen

¶Die ouerste Capitepn der Cleefschen gheheeten Dierick Hoen heere van Arsen Ghelders man soude int velt verslaghen zijn.

¶Die Cleefsche bekennen dat si den meesten deel van hoer edelen met.xv.C.paerden int velt verloren hebben

¶Dye selue sept oock van hooren seggheu datter wel.lxx. waghenen met dooden lichamen in Gulich gebracht zijn/ sonder noch.xij.waghenen met edelmans lichamē/die hier en daer alleens gheuoert zijn

¶Daer is ghebleuen dye heere van Balant/eñ een ander van Balant heere van Depboue/eñ noch een andere Balant Canonnick tot Aken.

¶Een edelman geheetē Jan van Guerē drossaert vā Tolhuys die welcke met Martē vā Rossum in vrancrijc was

¶Die ionghe capitepn Vacquefort.

¶Een ander ghenaemt Hero/met veel meer anderē daermen die namen niet of en weet.

¶Gheprent tot Delft in Hollant
Bi mi Symon iansz.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 88